

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

Fakulta architektury

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Brno, 2016

Bc. Petra Krajčová

Vysoké učení technické v Brně
Fakulta architektury
Poříčí 273/5, 63900 Brno 39

Zadání diplomové práce

Číslo diplomové práce:	FA-DIP0023/2015	Akademický rok:	2015/16
Ústav:	Ústav navrhování		
Student(ka):	Bc. Petra Krajčová		
Studijní program:	Architektura a urbanismus (N3501)		
Studijní obor:	Architektura (3501T002)		
Vedoucí diplomové práce:	Ing. arch. Jan Mléčka, Ph.D.		
Konzultanti diplomové práce:			

Název diplomové práce:

MEMENTO MORI - MÍSTO ROZLOUČENÍ

Zadání diplomové práce:

Protipólem odvěkého „memento mori“ je něco jako současné „já chci žít nonstop, krásně a nonstop“. Občas lidé dneška mluví o eutanazii, ale jinak se o umírání mlčí. O konci života přemýšlíme příliš pozdě a s nikým o něm nemluvíme. Naše poslední dny proto netrávíme tak, jak bychom si přáli.

Cílem mé práce bude přiblížit význam pohřebního obřadu současnému člověku. Chtěla bych navrhnout místo/stavbu pro sprostředkování posledního rozloučení, vyrovnání se s odchodem blízké osoby, doprovázející na cestě zármutkem.

Rozsah grafických prací:

- Teoretická a historická východiska
- Analýzy- koncept- celkové řešení/širší vztahy
- Situace 1:1000 - 1:500- půdorysy, řezy, pohledy 1:500-1:100- detaily 1:20-1:1
- Urbanistický model- architektonický model
- Průvodní zpráva

Seznam odborné literatury:

- Bachelard, Gaston. The poetics of Space. Beacon Press; New edition, 1992.
- Curl, J. Stevens. A Celebration of Death: Introduction to Some of the Buildings, Monuments and Settings of Funerary Architecture in the Western European Tradition. Batsford Ltd; 2nd Revised edition, 1993.
- Moody, A. Raymond; Kubler-Ross, Elizabeth. Life after life. Rider; 25Anniversary edition, 2001.
- Curl, J. Stevens. Death and architecture. Sutton Publishing Ltd, 2002.
- Worpole, Ken. Last Landscapes: the architecture of the cemetery in the West. Reaktion Books, 2003.
- Verderber, Stephen; Refuerzo, J. Ben. Innovations in Hospice Architecture. Taylor & Francis, 2006.
- Worpole, Ken. Modern Hospice Design: the architecture of palliative care. Routledge, 2009.
- Sternberg, M. Esther. Healing Spaces. Harvard University Press, 2010.
- Hockey, Jenny; Komaromy, Carol; Woodthorpe, Kate. The Matter of Death: Space, Place and Materiality. Palgrave Schol, Print UK, 2010.

Termín zadání diplomové práce: 22. 2. 2016

Termín odevzdání diplomové práce: 16.5.2016

Diplomová práce se odevzdává v rozsahu stanoveném vedoucím práce; současně se odevzdává 1 výstavní panel formátu B1 a diplomová práce v elektronické podobě.

Bc. Petra Krajčová
Student(ka)

Ing. arch. Jan Mléčka, Ph.D.
Vedoucí práce

doc. Ing. arch. Antonín Novák
Vedoucí ústavu

V Brně, dne 22. 2. 2016

doc. Ing. arch. Jan Hrubý, CSc.
Děkan

SPRIEVODNÁ SPRÁVA - MIESTO ROZLÚČENIA - FAREWELL PLACE

História pochovávaní a súčasnosť

Najviac informácií o histórii našich predkov a vyspelosti jednotlivých kultúr v priebehu storočí nám poskytujú starodávne pohrebiska. Archeológovia dodnes na základe vykopávok skúmajú a stále prichádzajú na nové poznatky o nás ľuďoch ako spoločensť. Je to práve preto, že každá kultúra mala svoje špecifické zvyky a spôsoby pochovávaní a že sa v hroboch našlo veľa cenných predmetov. To dokazuje že ľudia verili v život po smrti.

Smrť bola kedysi bežnou súčasťou života. Ľudia žili v menších spoločensťoch, liečiteľstvo nebolo tak vyspelé ako dnešná medicína a ľudia sa správali ako komunita, a na jednotlivcovi moc nezáležalo. Bolo viac pravdepodobne že vám častejšie umrel niekto blízky, lebo ste ich mali veľa. Zároveň ľudia verili v rôzne božstvá, či už zjavené alebo prírodné a teda prirodzene verili v nejakú formu života aj po smrti.

V dnešnej sekularizovanej spoločnosti prevláda individualistický prístup k životu. Vlastne JA sa dostávalo do popredia v priebehu časov až sa mu naplno podarilo rozvinúť v dnešnom 21. storočí. Dôraz sa kladie na žitie prítomného okamihu a na veci budúce, to znamená aj na smrť, človek príliš nemyslí. A pri predstave, že po pozemskom živote už neexistuje nič, sa človek ocitá pred rozhodnutím: Je dôležité čo sa stane s mojím telom po smrti?

Urbanistická situácia

Pre riešenie problému s pochovávaním som sa rozhodla zamerať na mesto Brno a tam sa mi po rôznych analýzach naskytli dve možnosti. Prvá možnosť bola založiť nový cintorín a druhá rozšíriť už nejaký existujúci. Prvá možnosť by bola komplikovaná kvôli rôznym ochranným pásmam a na schválení lokality sa musí správa mesta dohodnúť s občanmi, čo je väčšinou dosť problematické, pretože väčšina ľudí chce byť niekde pochovaná, ale zároveň nechcú bývať tesne vedľa. Ja som si preto vybrala rozšírenie už existujúceho Ústredného hřbitova na základe platného územného plánu mesta Brna, kde je povolené rozšírenie do územia slúžiaceho ako rezerva v prípade katastrofy.

Pozemky sú vo vlastníctve mesta a v súčasnosti sa na nich pestujú ovocné stromy - jablone. Na ohraničenej parcele sa v územnom pláne nachádza zopár stavieb dočasného charakteru a to predaj kvetín v značne schátralom stave a kamenárstvo. Predpokladané geologické podložie je černoziem modálneho typu na sprašovom podloží, ale pre presnejšie informácie by sa musel nechať urobiť geologický prieskum. Celá lokalita má asi 13-14 ha a je v mierne stúpajúcom svahu.

Parcela sa nachádza na západnej strane Ústředního hřbitova. Zo severu je možné pešie napojenie na ulicu Jihlavská, z juhu pešie aj dopravné napojenie z ulice Bohunická, kde je logické umiestniť parkovisko, ako alternatívu ku parkovisku u Krematoria. Na západ od parcely je ovocný sad v súkromnom vlastníctve. Terén sa zvažuje kontinuálne smerom na juhovýchod - týmto smerom sú zároveň najlepšie výhľady. Pozemok je dostatočne veľký a presvetlený.

Architektonické riešenie

Riešené územie poskytuje veľa možností využitia. Ako koncept som si zvolila namiesto hrobov zakopávať cesty. Tento koncept má za cieľ sa priblížiť svetu našich zosnulých. Pre znásobenie kapacity a tým ekonomičnosti projektu, logicky vznikajú hrobové sloty vo viacerých vrstvách nad sebou. Steny hrobových buniek sú naklonené tak, aby návštevník nemal pocit stiesnenosti.

Štruktúra zapustených ciest umožňuje návštevníkom pohyb nielen po vrchu terénu, ale aj zažitie väčšej intimity pri spomienkach na svojich drahých zosnulých. Niektorí sa nich nepozera, hmoty hrobov poskytujú dostatok skrytých miest, ale zároveň sú riešené prehľadne. A nad hlavami je dostatok zelene, ktorá si žije svojim vlastným životom.

Všetka zemina, ktorá bude z pozemku vybagrovaná, bude znovu využitá pre tvorbu landscape, pre stromy a stavbu Rozlúčkovej siene, ktorá je postavená z hliino-betónu vyrobeného z lokálnych materiálov. Koncept tvaru siene bol inšpirovaný tvarom jednej z hrobových buniek. Pri povytiahnutí jedného rohu vzniká dominanta pre celé územie, ktoré sa tak stáva pre návštevníkov jednoduchšie na pochopenie a pomáha orientácii v priestore.

Konštrukčné riešenie

Pre objekt rozlúčkovej siene som zvolila tradičný postup výstavby z dusanej hliny, ale v modernom poňatí, to znamená, že materiál by bol upravený pomocou prímiesí cementu a kameniva. Materiál je šetrný k životnému prostrediu, má dobré tepelno-izolačné vlastnosti a v poslednej rade tiež určité estetické kvality. Pre vyztuženie tvaru je potrebné použiť ocelovú výztuž. Hrobová bunka je riešená obdobne.

Abstrakt

Cieľom projektu bolo vytvoriť dôstojné a príjemné miesto pre akt poslednej rozlúčky so zosnulým človekom. Miesto kde mŕtvi nerušene odpočívajú a pozostalí im chodia s pokojom a odpustením nosiť kvety. A toto všetko sa deje vo vzájomnej symbióze.

Abstraction

The main goal of my project was to make a calm and nice place for a ceremony of last farewell with a deceased person. A place where the deceased are resting with no interruption and their family members come to visit them in peace and with a bouquet of flowers. And this everything, the dead and the living are in symbiosis.

Klíčové slová

cintorin, zesnuli, odpočívajú v pokoji

Key words

cemetery, deceased, rest in peace

Zoznam výkresov:

Hlavný panel_B1_Final

01 - B1_Analýza pochovávania

02 - B1_Analýzy Brno

03 - B1_Koncept štruktúra

04 - B1_Koncept parcela

05 - B1_Situácia 1:2000

06 - B1_Parcela časové etapy

07 - B1_Rozlúčková sieň

08 - B1_Hrobová bunka

09 - A2_Detail 1:20